

**Política de desenvolupament de la col·lecció
del fons especial de blues i música negra**

Biblioteca Central Tecla Sala
L'Hospitalet · Octubre 2015

La BCTS estableix la política que regirà el desenvolupament de la col·lecció del fons especial de blues i música negra (FBMN) que complementa la de les Biblioteques de l'Hospitalet, recollida en el document [Política de desenvolupament de la col·lecció](#) i que regeix el conjunt de la col·lecció de la ciutat.

Aquest document es revisarà periòdicament i serà la línia mestra de les adquisicions per a la col·lecció per als propers quatre anys.

La cultura musical és un dels signes més distintius del nivell cívic d'una societat i la biblioteca pública ha de ser un dels seus actius més potents. Està en les nostres mans.

Josep Lluís Villanueva Fontanella

Ampli: associació de musictecaris

[La música en l'Any de les Biblioteques: situació i vies de futur](#) Gener del 2015

Sumari

1. Introducció	4
1.1. Objectius del fons especial de blues i música negra	5
1.2. Públic a qui va destinat aquest fons.....	5
1.3. Objectius de la política de desenvolupament de la col·lecció	6
1.4. Audiència del document	6
1.5. Adquisició	6
2. La col·lecció	7
2.1. Àrees de la col·lecció i suports documentals	8
3. Fons de música	9
3.1. Criteris de selecció	9
4. Fons de coneixements.....	10
4.1. Criteris de selecció	10
5. Fons de narrativa, còmic i cinema.....	10
5.1. Criteris de selecció	10
6. Fons de revistes.....	11
6.1. Criteris de selecció	11
7. Material menor	11
8. Recursos digitals.....	11
9. Eines de selecció.....	12
10. Localització i tractament de la col·lecció	12
10.1 Procés tècnic	12
11. Donacions.....	14
12. Política d'esporgada	14
13. Situació actual de la col·lecció.....	14
14. Conclusions.....	15

1. Introducció

Aquest document és el compromís públic de la Biblioteca Central Tecla Sala (BCTS) respecte a la política de selecció, adquisició i difusió del fons especial de blues i música negra (FBMN) de la biblioteca.

La BCTS forma part de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona i és, alhora, la biblioteca central de la xarxa urbana Biblioteques de l'Hospitalet; com a biblioteca central dóna servei a tota la ciutat i coordina a les biblioteques de la xarxa.

El conjunt documental de Biblioteques de l'Hospitalet conforma el fons únic de ciutat, accessible i consultable des de qualsevol biblioteca. Aquest conjunt documental és a l'abast de tothom per mitjà del préstec interbibliotecari municipal que de manera gratuïta circula diàriament entre totes les biblioteques, i proporciona a la ciutadania documents per al seu desenvolupament cultural, professional i intel·lectual. Així, mitjançant la diversificació de títols a través de la coordinació bibliotecària s'optimitza el pressupost municipal d'adquisicions directes.

En aquesta línia de diversificació del fons i potenciació de la col·lecció, Biblioteques de l'Hospitalet manté diferents fons especials a les biblioteques de la xarxa per tal d'oferir un valor afegit a cada biblioteca i adreçar-se a col·lectius d'usuaris més específics. D'aquestes especialitzacions, les biblioteques procuren tenir el màxim possible de documents i els presenten de forma diferenciada de la resta de la col·lecció, al temps que miren de fer difusió entre les persones interessades.

En el cas de Tecla Sala, la biblioteca manté, actualment, quatre fons especials amb orígens diversos i objectius diferenciats:

- el fons Homar, fons patrimonial provinent de la donació que Mossèn Homar va fer en vida a la ciutat de la seva biblioteca personal, es compon de més de 7.000 volums, amb un ric fons de lectura i una valuosa secció de bibliofília. Aquest fons va ser dipositat a la BCTS l'any 2000.
- el fons d'art, amb més de 2.500 documents especialitzats en art contemporani espanyol, neix de la col·laboració amb el Centre Cultural Tecla Sala a partir de l'any 2001.
- el fons de còmic, amb més de 25.000 documents, format per una col·lecció moderna i per una altra històrica, aquesta última provinent de dues donacions: la Pascual Giner i la Ricard Castell. Aquest fons es crea per iniciativa pròpia, comença a prendre forma l'any 2002 i és un dels signes d'identitat de la BCTS.
- I, finalment, el FBMN, creat l'any 2006.

1.1. Objectius del fons especial de blues i música negra

El FBMN es va crear l'any 2006 amb la complicitat i la col·laboració de la [Societat de Blues de Barcelona](#) (SBB) amb l'objectiu de:

- fomentar i promoure aquest gènere musical,
- convertir-se en una biblioteca de referència per als aficionats i estudiosos del blues

L'any 2012 aquest fons especial va ser declarat "Fons Europeu del Blues" per l'[European Blues Union](#) (EBU), la qual cosa va convertir la biblioteca en seu oficial de documentació i arxius de l'EBU, afegint així un nou objectiu específic al fons:

- recollir el màxim de la producció europea de blues i ser difusors de la cultura del Blues a Europa.

Aquests objectius van lligats a la tendència lògica que s'ha vist plasmada durant el 2014 en el principal congrés sobre música a la biblioteca pública que se celebra al món, els 'Rencontres Nationales des Bibliothécaires Musicaux':

"el futur de la música a la biblioteca passa per oferir un servei públic musical el més integral possible, amb tendència a assumir un rol cada vegada més pedagògic, ajudant a la formació en el coneixement de la història de la música, la formació d'un gust musical i un esperit crític així com facilitar-ne el gaudiment i la pràctica activa".¹

1.2. Públic a qui va destinat aquest fons

El fons especial de blues està compost, en gran part, per enregistraments sonors, majoritàriament en format CD. És un fons de música destinat al públic en general i a l'aficionat a la música negra, en particular, que vol gaudir de l'escolta d'aquest gènere musical. A mig termini, de cara a la selecció s'haurà de tenir en compte i valorar el desplaçament que està tenint el format CD en el consum de música enregistrada, a causa de la descàrrega massiva d'arxius musicals, d'una banda, i de l'escolta online en temps real i sense descàrrega de l'altra, l'anomenat *streaming*.

Una altra part d'aquest fons musical, més reduïda i especialitzada (com poden ser gravacions històriques, de músics emergents o gravacions de grups europeus,...), així com els documents sobre blues editats en paper (revistes, història del gènere, biografies de músics, enciclopèdies, ...) està destinada a aficionats, especialistes i lectors en general que vulguin ampliar els seus coneixements sobre el tema.

¹ *La música en l'Any de les Biblioteques : situació i vies de futur.* (2015)
<http://musictecaris.blogspot.com.es/2015/01/la-musica-en-lany-de-les-biblioteques.html>

1.3. Objectius de la política de desenvolupament de la col·lecció

- Definir els criteris de selecció dels fons que adquireix la biblioteca per al seu fons especial.
- Complementar les polítiques de desenvolupament de la col·lecció de Biblioteques de l'Hospitalet i de la Diputació de Barcelona.
- Informar als usuaris, als professionals, a l'administració al públic en general de l'abast, prioritats de selecció i naturalesa de la col·lecció.
- Formar una col·lecció coherent amb la missió i els objectius de la biblioteca.
- Facilitar l'establiment de prioritats d'adquisició.
- Facilitar la cooperació amb altres biblioteques.

1.4. Audiència del document

Aquest document va dirigit als responsables polítics i tècnics de l'Ajuntament de L'Hospitalet i de la Diputació de Barcelona, als membres de la Societat de Blues de Barcelona, amb qui tenim signat un acord de col·laboració per potenciar i donar a conèixer el fons de blues de la BCTS, i als responsables de l'Europea Blues Union, als professionals bibliotecaris de Biblioteques de l'Hospitalet i, en definitiva, al col·lectiu professional en general i als usuaris de les biblioteques de la ciutat que vulguin tenir informació sobre la formació i el desenvolupament d'aquest fons especial.

1.5. Adquisició

El desenvolupament de la col·lecció del fons especial es fa entorn de quatre eixos:

- **Les adquisicions directes amb pressupost municipal.** L'Hospitalet aporta un pressupost que gestiona directament la biblioteca i que serveix per adaptar i adequar el fons a les necessitats i característiques més específiques de la seva població, entre d'altres, el fons especial.
- **El lots enviats per la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona (GSB).** La Diputació de Barcelona aporta lots mensuals a través de la GSB que han estat prèviament triats des de la biblioteca, per mitjà de l'aplicació SELPART (Selecció Participativa) per a la gestió i selecció de lots.
- **La cessió de documents especialitzats i propis de la SBB** o dels seus associats: cartells, gravacions, llibres, revistes.
- **Les donacions provinents de les associacions de blues** que formen part de l'EBU.

2. La col·lecció

Amb el terme 'blues' denominem el gènere musical originat a les comunitats afroamericanes del sud dels Estats Units d'Amèrica, cap a finals del segle XIX i que ha influït de manera transcendental en la història de la música popular del segle XX.

La part substancial del FBMN de la BCTS són els enregistraments sonors. Aquesta part del fons, composta majoritàriament per CD, va des dels orígens dels blues -en els que es troben rastres i es fusionen músiques diverses: tradicional africana, folk europea, cançons espirituals (*spirituals*), cançons de pregaria, cants de treball (*work songs*) o crits de camp (*field holler*)- als diferents estils regionals desenvolupats als Estats Units -Saint Louis, Delta, Memphis, New Orleans, Chicago, Kansas, Detroit,...-; també inclou els gèneres musicals nascuts de la seva evolució o de fusions amb altres estils musicals: bluegrass, jazz, zydeco, R&B, soul, funk,...; finalment, de manera singular, aquest fons distingeix la música blues que es fa fora dels Estats Units -bàsicament Europa, Canadà, Mèxic i Brasil-, prestant una especial atenció al blues europeu, que s'identifica i diferencia per països: Alemanya, Àustria, Bèlgica, Bulgària, Croàcia, Espanya, Finlàndia, França, Gran Bretanya, Hongria, Itàlia, Irlanda, Letònia, Noruega, Països Baixos, Polònia, Romania.

El fons especial, a més dels enregistraments sonors, ofereix a l'amant del blues o al simple aficionat a la música l'oportunitat de gaudir o de saber més coses sobre el gènere a través de la col·lecció de documentals (sobre músics i sobre estils), de gravacions audiovisuals de concerts (clàssics i moderns), d'una completa bibliografia que inclou revistes especialitzades de diferents països, enciclopèdies, llibres sobre la història i el present del blues, biografies de músics o llibres de fotografies; finalment, el fons ofereix també l'oportunitat d'acostar-se a la influència i a la importància d'aquesta música a través del còmic, les novel·les o el cinema.

A banda de tot el fons documental de compact discs i de llibres, la biblioteca disposa d'una petita col·lecció de vinils i de diversos tipus de documents pendents de catalogar i organitzar: cartells, fotografies, documentació de festivals, objectes, material d'exposicions,...

La BCTS, a més d'exercir el paper de dipositària i garant de tot aquest material, posa el fons documental a l'abast tant de qui vulgui gaudir escoltant blues i músiques germanes, com d'aquell que vulgui aprofundir en la seva història o comprendre el seu origen i la seva influència en la cultura del segle XX i la projecció en el que portem del XXI.

2.1. Àrees de la col·lecció i suports documentals

El FBMN de Tecla Sala és una col·lecció destinada a la difusió i adreçada tant a l'aficionat com a l'especialista; està formada per:

- Fons de música
- Fons de coneixements
- Fons de revistes especialitzades
- Fons de ficció
 - Narrativa
 - Còmic
 - Cinema
- Material menor

La col·lecció del fons especial està formada per documents en els següent suports:

- Enregistraments sonors en CD
- Enregistraments sonors en vinils
- Enregistraments vídeos: DVD i BD
- Llibres
- Revistes
- Recursos digitals
- Altres suports (postals, programes de mà, cartells,...)

3. Fons de música

El fons de música està format pels enregistraments sonors i audiovisuals de blues i músiques afins, majoritàriament en els formats CD i DVD.

La col·lecció de música en CD intentarà ser el màxim d'exhaustiu possible i es mantindrà amb l'adquisició de novetats i amb les recepcions de donatius, sobretot procedents de la SBB i l'EBU. Físicament, està organitzat en apartats musicals diferenciats, seguint la classificació decimal que l'usuari troba al 'Catàleg Col·lectiu de Biblioteques', afegint una distinció en el cas del blues europeu:

- Jazz (CD 1)
- Blues (CD 110)
 - Blues Europeu
- Gospel (CD 115)
- Soul (CD 180)
- Zydeco (CD 062.4)

La tendència hauria de ser la segmentació del fons tenint en compte:

- Períodes històrics significatius (blues *prewar*/blues *postwar*, anys 70, anys 80,...)
- Estils musicals i evolució del gènere (soul, funk, rap,...)

Això ens portaria a assumir un rol cada vegada més pedagògic –i més necessari- de la biblioteca que faciliti als usuaris el coneixement de la història de la música blues i també el seu major gaudiment.

El fons de música té, també, una part important d'enregistraments no comercials de concerts de jazz i blues organitzats per l'associació Bad Music, tant en format CD com DVD.

La col·lecció musical de DVD està formada per gravacions de música en directe, tant dels grans clàssics de la història del blues i del jazz, com de moderns i actuals; inclou enregistraments de concerts, bàsicament internacionals, comercialitzats i també còpies de gravacions amateurs de concerts organitzats, al llarg dels anys, per l'associació Bad Music al Centre Cultural Collblanc-Torrassa; també còpies de concerts fets en festivals europeus que ens arriben a través de la SBB i l'EBU.

3.1. Criteris de selecció

El fons de CD ha d'estar format per tots els subgèneres i corrents del blues i la música negra, amb una especial atenció a la producció de blues europeu. Ha de permetre escoltar tots els estils regionals nord-americans i fer el seguiment de tota l'evolució del gènere, així com la seva implantació en la música europea. La col·lecció de DVD ha de ser també una bona representació de tot això.

L'assessorament de la SBB permetrà detectar i cobrir els buits de la col·lecció, així com seguir l'evolució de les últimes tendències del blues i les seves músiques d'influència.

4. Fons de coneixements

Col·lecció de llibres i documentals que faciliten l'aprenentatge i aporten coneixement sobre el blues i la música negra.

Llibres en paper sobre el gènere, incloent discografies, enciclopèdies, diccionaris, llibres de fotografia, estudis, assaigs i biografies. Estan ordenats seguint la CDU i agrupats i retolats, actualment, en els aquests apartats:

- Història del blues
- Història del jazz
- Biografies de grups i de músics de jazz i blues
- Manuals d'aprenentatge d'instruments

Documentals, en format DVD, sobre la història del blues i músiques afins, així com de músics destacats en la difusió d'aquest gènere; reportatges sobre festivals i entitats que es dediquen a la promoció dels blues i la música negra, en general.

4.1. Criteris de selecció

S'adquirirà preferentment tots els documents, concerts, entrevistes, documentals, biografies d'artistes, etc., que tractin de blues, amb una atenció especial al blues europeu, a més de tots aquells que ens proporcionen la SBB i l'EBU basats en els concerts dels diferents festivals europeus.

5. Fons de narrativa, còmic i cinema

Obres de ficció, de diferents disciplines artístiques, inspirades en el blues o que fan esment de manera destacada d'algun aspecte important d'aquest estil musical. Això inclou, per tant:

Col·lecció formada per obres de narrativa, còmics i novel·les gràfiques relacionats amb el blues i la música negra afroamericana.

Col·lecció de DVD que conté pel·lícules i sèries de TV basades en la vida dels músics de jazz i blues (*Bird*,...), que recreïn l'ambient musical del gènere (*Treme*, *Honeydripper*,...) o que estiguin vinculades musical i significativament amb alguna temàtica relacionada amb el blues (l'esclavitud, la discriminació racial,...)

5.1. Criteris de selecció

S'adquiriran, amb l'assessorament de la secció de Còmic de la biblioteca, aquelles obres que expliquin la història del blues i les que recreïn la biografia dels músics de blues i de jazz.

S'adquirirà, amb l'assessorament de la SBB i la consulta a les eines de selecció generals, les obres més rellevants que es trobin al mercat

6. Fons de revistes

Col·lecció formada per revistes i anuaris especialitzats en blues i músiques afins.

6.1. Criteris de selecció

S'adquirirà la premsa especialitzada que es publica en castellà o català: *Anuario del Blues*, *Enlace Funk*, *Monográfico (Bad Music)*,...

S'adquirirà per subscripció una selecció, amb l'assessorament de la SBB, de les revistes més prestigioses de música negra: *Blues & Co* (França), *Living Blues* (EUA) i *Soul Bag* (França).

Es rebrà sistemàticament, fruit de la col·laboració amb l'EBU, revistes de blues europees : *Blues Matters!* (Regne Unit) i *Twój Blues* (Polònia).

És conservaran els números que ens arriben de promoció i d'intercanvis d'altres revistes europees per la seva representativitat del blues europeu: *Blues Magazine* (França), *Blues News* (Finlàndia) i *Bluesnews* (Noruega).

És conservarà, pel seu valor històric, la col·lecció íntegra de revistes catalanes que s'han deixat de publicar: *Jaç* i *SBB Magazine*.

7. Material menor

La biblioteca es dipositària de material produït per festivals, congressos, concerts i altres activitats relacionades amb el gènere a l'àmbit europeu que ens arriba pel conveni de col·laboració amb la SBB i l'EBU. Es tracta de cartells d'exposicions, de congressos, de concerts, programes de ma i altre material considerat menor. També material significatiu de promoció i difusió de col·leccions i segells discogràfics relacionades amb el gènere. Tot aquest material no està catalogat i es conserva al dipòsit de la biblioteca.

8. Recursos digitals

La biblioteca es proposa la creació d'un recurs digital per difondre el FBMN de Tecla Sala i des del qual enllaçar amb pàgines especialitzades que ajudin a crear xarxes d'intercanvi d'informació que posarem a l'abast dels nostres usuaris. És un propòsit a assolir al llarg del 2016.

9. Eines de selecció

Les eines bàsiques per a la selecció del fons de blues són:

- L'assessorament i les recomanacions de la **Societat de Blues de Barcelona**
- **Revistes especialitzades:** *Enlace Funk* (Espanya), *Blues & Co* (França), *Living Blues* (EUA), *Soul Bag* (França) i *Blues Matters!* (Regne Unit).
- **Blocs especialitzats:** [La hora del Blues](#) de Vicente Zúmel, [La Ruta Norteamericana](#) de Fernando Navarro,...
- **Revistes musicals** (que inclouen seccions de blues): *Ruta 66*, *Rockdelux*,...
- La publicació [Bibliografia selectiva. Novetats](#) de les Biblioteques Públiques de la Generalitat de Catalunya

10. Localització i tractament de la col·lecció

El FBMN es troba situat a la secció de música i als magatzems de quiosc. La col·lecció en aquests moments es troba repartida entre la primera planta, d'accés lliure, i el dipòsit de la biblioteca, d'accés restringit. Del total de documents del fons especial, el 90% és localitzat a l'abast dels lectors, mentre que el 10% és localitzat en el dipòsit de la biblioteca.

10.1 Procés tècnic general dels CD

Físicament:

- Etiqueta identificativa de la biblioteca Tecla Sala.
- Banda magnètica.
- Logo del "Fons de Blues" (part superior esquerra).
- Teixell amb la signatura (part superior dreta, sota la bandera)
- En el cas de la música Zydeco, sota la signatura afegir un teixell amb la paraula Zydeco.

Localització al Sierra:

- Codi fons especial: **493**
- Localització: **blh1e**
- Nom del fons especial: **Blues i música negra**
- Origen: **5** (donacions EBU i SBB), **4** (Ajuntament), **1** Diputació
- Tipus d'exemplar: **23** (CD) **32** (DVD) **15** (llibret). Les revistes des del mòdul REV.
- Estat: **disponible**, tot el que no està editat estarà **exclòs de préstec** i físicament al magatzem.
- Als documents de Música Zydeco, una nota d'observacions: **Zydeco**.

10.2 Procés tècnic dels CD de blues europeu

Físicament:

- Etiqueta identificativa de la biblioteca Tecla Sala.
- Banda magnètica.
- Logo (part superior esquerra).
- Teixell amb la signatura (part superior dreta)
- Blues Europeu la bandera del país (sota el teixell amb la signatura)

Localització a Sierra

- Codi fons especial: **560**
- Localització: **blh1e**
- Nom del fons especial: **Blues europeu**
- Origen: 5 (donacions EBU i SBB), 4 (Ajuntament), 1 Diputació
- Tipus d'exemplar: 23 (CD) 32 (DVD) 15 (llibret). Les revistes des del mòdul REV.
- Estat: disponible, tot el que no està editat estarà exclòs de préstec i físicament al magatzem.
- Nota d'observacions amb les inicials del país.

10.2 Procés tècnic DVD i llibres

Físicament:

- Segell o etiqueta identificativa de la biblioteca Tecla Sala segons el suport.
- Banda magnètica.
- Logo (part superior del lloc llibre/lloc de la caràtula).
- Teixell amb la signatura (part inferior del lloc llibre/lloc de la caràtula).
- Els DVD i llibres (narrativa i còmic) són el lloc que els hi pertoca per CDU. No hi són a la secció de Blues i música negra.

Localització a Sierra

- Codi fons especial: **493**
- Localització: **blh1e**
- Nom del fons especial: **Blues i música negra**
- Origen: 5 (EBU, SBB), 4 (Ajuntament), 1 Diputació
- Tipus d'exemplar: 11 (llibres) 32 (DVD) 15 (llibret). Les revistes des del mòdul REV.
- Estat: disponible, tot el que no està editat estarà exclòs de préstec i físicament al magatzem.

11. Donacions

La Biblioteca rep donacions de l'EBU i SBB, d'autors i artistes particulars i és especialment sensible a les donacions de blues europeu, de DVD, CD, llibres, revistes i fanzines amb un interès singular.

12. Política d'esporgada

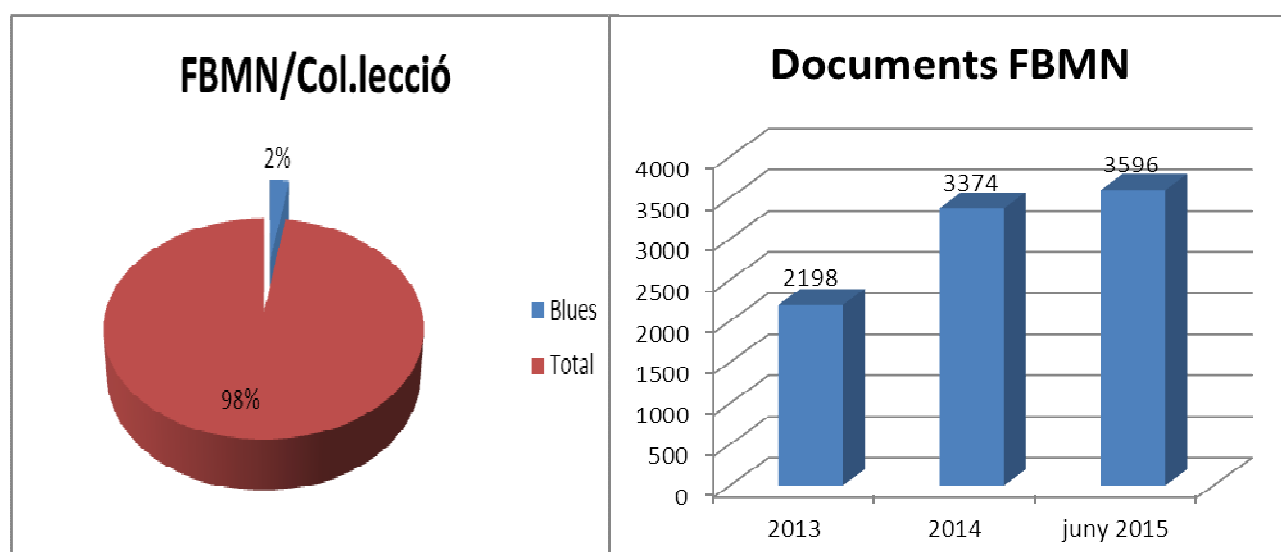
L'esporgada de documents del fons especial es basarà en criteris més conservadors que els de la resta de la col·lecció, ja que és un fons de temàtica molt concreta i la tria ha estat molt exhaustiva. També perquè la biblioteca assumeix un paper de conservadora d'un material que, en molts casos, està desapareixen del mercat i, per tant, de l'abast dels usuaris.

Els criteris generals que es faran servir per l'esporgada tant de material en paper com d'enregistraments sonors o audiovisuals serà:

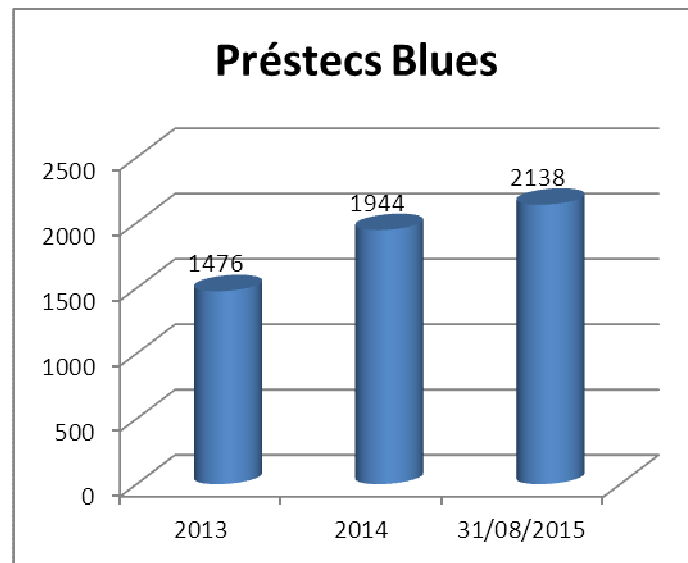
- Obsolescència
- L'estat físic
- La possibilitat de substituir el material

13. Situació actual de la col·lecció

Actualment la col·lecció de blues està composta per uns 3.600 documents, dels quals 3300 són a l'abast el públic i els altres 300, per ser material històric o especial, està exclòs de préstec i es pot consultar a la biblioteca.

El creixement i la difusió de la col·lecció està comportant un augment dels préstecs dels documents de blues. La previsió dels préstecs al llarg del 2015 és doblar la xifra del 2013.

14. Conclusions

Des de l'any 2006, al llarg d'aquests 9 anys la BCTS ha treballat per difondre la música, ha creat una important col·lecció especialitzada, s'ha donat a conèixer àmpliament i s'ha convertit en la Biblioteca Europea de Blues.

La voluntat de la BCTS és la difusió del FBMN i, per tant, no es planteja ser una biblioteca de conservació amb una col·lecció adreçada només a especialistes, sinó, ben al contrari, una biblioteca oberta a tothom. És per això que durant aquest any, no només es manté la política d'adquisicions documentals per ampliar el fons, sinó que s'ha posat en marxa el butlletí trimestral "*Fons de Blues*", compromís recollit en l'Acord de col·laboració, del 14 d'octubre de 2013, amb la Societat del Blues de Barcelona.

Difonem el gènere posant a l'abast del ciutadà una bona col·lecció especialitzada, però també oferim propostes d'audició amb guies de lectura; oferim activitats relacionades amb el gènere com exposicions, concerts, fem presentacions de llibres i volem crear productes digitals que puguin ser consultats en qualsevol moment i des de qualsevol lloc del món.